

Novità 9, ottobre 2011

Mededelingen van het bestuur

We heten de ruim 40 nieuwe taalcursisten van harte welkom! Vanaf nu krijgt u maandelijks de Novità, de nieuwsbrief van Dante Nijmegen gemaild. Ook u kunt een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief met nieuwtjes of reacties die betrekking hebben op alles wat met Italië te maken heeft! Mail het naar H.Kurstjens@HCCnet.nl

We krijgen vaker de vraag of taalcursisten ook aan de lezingen mogen deelnemen of aan andere Dante-activiteiten, zoals de Italiaanse filmavond of de kookavond. Het antwoord is natuurlijk volmondig: JA! Want als taalcursist bent u automatisch socio van Dante Nijmegen en ontvangt u ook een Dantepas.

Herinnering betaling en pasje

Socio

De bijdrage bedraagt voor alle soci € 23,- per jaar. Voor partners geldt een gereduceerd tarief van € 12,-. U wordt vriendelijk verzocht uw contributie voor het jaar 2011-2012 uiterlijk vóór 1 november over te maken op rek.nr. 56 84 87 079 t.n.v. Stichting Comitato Dante Alighieri Nijmegen, Tolhuis 6016, 6537 TK Nijmegen.

Heeft u na 1 november 2011 niet betaald, dan wordt u uitgeschreven als socio van Dante Nijmegen. U krijgt hiervan bericht.

Taalcursussen

Wanneer u zich heeft ingeschreven voor de taallessen dient u socio te worden van Dante Nijmegen. Mocht u uw bijdrage nog niet betaald hebben, dan heeft u nog tot 1 november a.s. de gelegenheid om u aan te melden. Wanneer wij uw bijdrage op die datum niet ontvangen hebben, kunt u vanaf 1 november niet meer deelnemen aan de lessen.

Pasje

Alle nieuwe aanmeldingen als socio bij Dante Nijmegen ontvangen rond 1 november een pasje. Dit pasje heeft u in ieder geval nodig wanneer u in december a.s. de Dantefilm wilt bezoeken. Mocht u geen pasje ontvangen hebben, stuurt u dan een email naar de penningmeester, h.v.d.burg@hccnet.nl. U ontvangt dan zo spoedig mogelijk een pasje.

Jaarboekje

Mocht u geen jaarboekje ontvangen hebben, dan kunt u een exemplaar aanvragen bij de secretaris: h.kurstjens@hccnet.nl (ook een extra boekje is mogelijk).

Lezing: Woensdag 19 oktober, 19.30 uur

Sara van Dijk, *Hemelse en aardse liefde in de beeldende kunst*

Muziek en beeldende kunst maken door de eeuwen heen vergelijkbare ontwikkelingen door. In bepaalde periodes spelen vaak dezelfde thema's een belangrijke rol in beide disciplines. In twee lezingen zullen kunsthistorica Sara van Dijk en musicoloog Madeleine Pfundt dan ook gezamenlijk één thema belichten: de manier waarop de liefde voor hemelse en aardse vrouwen wordt uitgebeeld in de schilderkunst en bezongen in de muziek. In deze eerste lezing, vol schilderijen van de mooiste vrouwen, staat de beeldende kunst centraal. Volgend seizoen zal de tweede aan bod komen.

Een belangrijke inspiratiebron voor beide disciplines is de liefdespoëzie van de Toscaanse dichter Petrarca (1304-1374). In 1327 ziet hij in een kerk in Avignon volkomen onverwacht de vrouw van zijn leven: Laura de Noves. Hij is getroffen door haar schoonheid en wordt op slag verliefd. Een onmogelijke liefde, want Laura is getrouwd. Het inspireert Petrarca tot het schrijven van talloze sonnetten waarin hij haar schoonheid roemt. Haar blonde haren, blauwe ogen, robijnrode lippen en ivoorwitte worden beroemd en een nieuw schoonheidsideaal is geboren. Een schoonheidsideaal dat eeuwenlang het vrouwbeeld in de kunsten zal bepalen.

Zo zijn in de Venetiaanse schilderkunst begin zestiende eeuw talloze Petrarcaanse 'belle' te vinden. Het zijn prachtige vrouwen met gouden lokken die de toeschouwer verleidelijk aankijken. Niet alleen wereldlijke dames werden gespiegeld aan Laura's schoonheid. Ook voor de religieuze schilderkunst werden de sonnetten van Petrarca en zijn vele navolgers een belangrijke inspiratiebron. Al in de veertiende eeuw kon een Madonna de trekken van een Petrarcaanse schone krijgen. Hemelse goedheid móést immers wel mooi zijn. En wat is dan beter geschikt dan de grootste aardse schoonheid die je je kunt voorstellen?

Mevrouw Drs. Sara van Dijk is kunsthistorica. Ze verzorgt cursussen en rondleidingen en doet daarnaast onderzoek naar kleding in Italiaanse vrouwenportretten in de renaissance.

De lezingen zijn voor leden gratis en vinden (tenzij anders vermeld) plaats in de bovenzaal van het **Vlaams Cultureel Kwartier (VCK)**; zie ook: www.vcknijmegen.nl) in de binnenstad van Nijmegen, Arsenaalpoort 6 (doorgang Marikenstraat – Moenenstraat, laatste deur links). Voor leden van Dante Nijmegen is de toegang gratis. Op de bewuste avonden zal er een Dante-affiche aan de deur hangen en door laatkomers moet er even op de bel gedrukt worden. **Er is een lift aanwezig!**

Film: Habemus Papam

Vanaf 13 oktober is de nieuwe film van de bekroonde Italiaanse regisseur Nanni Moretti (*La stanza del figlio, Caos Calmo*) te zien in bioscopen en filmtheaters in het hele land. De film zal ook in première gaan in Lux Nijmegen en Focus Filmtheater Arnhem.

(zie ook de PDF-bijlage bij de Novità van oktober).

HABEMUS PAPAM ofwel 'We hebben een Paus', de woorden waarmee bekend wordt gemaakt dat het conclaaf een nieuwe Paus heeft gekozen, begint met de dood van de Paus en het conclaaf dat zijn opvolger kiest. Eenmaal gekozen raakt de nieuwe Paus (Michel Piccoli) in een diepe persoonlijke crisis, vanwege de vele verantwoordelijkheden die hem boven het hoofd hangen. Overal ter wereld wachten gelovigen in spanning op de officiële bekendmaking van de Paus, maar deze durft zich niet te laten zien. Op het Vaticaan zit men met de handen in het haar. Ze schakelen de hulp in van een psychoanalyticus (Nanni Moretti). Deze komt niet veel verder. De Paus neemt de benen met als gevolg dat de Kardinalen, de verbijsterde psycho-analyticus en een wanhopige PR-functionaris 'gevangen' achterblijven in het Vaticaan.

Voor meer informatie over de film, bioscopen en vertoningstijden:

www.cineart.nl/catalogus/habemus-papam/182; en e trailer:

http://www.youtube.com/watch?v=rnfiosFE6P0&feature=player_embedded#!

Vrijdag 14 oktober

Filmdebat *Habemus Papam*

Hoewel er veel ideeën en vooroordelen over bestaan, is het Vaticaan voor de meesten van ons een onbekende wereld. Met de film *Habemus papam* ('We hebben een paus') probeert regisseur Nanni Moretti hier verandering in te brengen. De film begint met de dood van de paus en het conclaaf dat zijn opvolger kiest. De nieuw verkozen paus (Michel Piccoli) lijkt echter niet goed te weten wat hij met zijn nieuwe positie aan moet en raakt in een diepe persoonlijke crisis door alle verantwoordelijkheden die hem boven het hoofd hangen. Overal ter wereld wachten gelovigen in spanning op de officiële bekendmaking van de paus, die zich echter niet durft te vertonen. Binnen het Vaticaan

wordt tevergeefs naar een oplossing gezocht. Als laatste redmiddel wordt de hulp ingeschakeld van een psychoanalyticus, maar ook hij lijkt helaas niet te weten wat hij met de situatie aan moet. Bijna bezweken onder alle druk, kiest paus Melville uiteindelijk zijn eigen weg...

Op een tragikomische manier geeft *Habemus Papam* een beeld van de wereld die zich binnen de muren van het Vaticaan afspeelt. In het gesprek na afloop van de filmvertoning wordt ingegaan op de vraag hoe realistisch dit beeld is. Hoe wereldvreemd zijn de katholieke kerk, het Vaticaan en de paus? En past dit kerkelijke instituut eigenlijk nog wel binnen de hedendaagse samenleving? Hoogleraar Vergelijkende godsdienstwetenschappen Peter Nissen van de Radboud Universiteit gaat naar aanleiding van de film in op deze vragen.

Vrijdag 14 oktober / aanvang 19 00 uur / entree 8,50 euro; medewerkers/studenten Radboud Universiteit op vertoon van studenten-/personeelspas 6,50 euro.

Een programma in samenwerking met het Soeterbeeck Programma

Het programma 2011-2012 van Dante Kleve staat nu ook op onze website (zie <http://www.dantenijmegen.nl/lezingen.htm> en <http://www.dantenijmegen.nl/agenda.htm>). U kunt de lezingen bijwonen door te mailen met de voorzitter van Dante Kleve, de heer Klaus Brennecke (klausbrennecke@t-online.de) of door u voor aanvang van de lezing voor te stellen als socio van Dante Nijmegen.

Gratis Italiëkrant *Il Giornale della Fiera*

Vier keer per jaar wordt u gratis de Italiëkrant *Il Giornale della Fiera* aangeboden. U kunt deze online nalezen via

http://www.ilgiornale.nl/?page_id=38

Aan de leden van Dante Nijmegen wordt een gratis krant aangeboden.

Bij de eerstvolgende lezing (op woensdag 19 oktober) zullen de kranten bij binnenkomst op de tafel liggen.

Met vriendelijke groet,
Edgar van Bueren

Herenlaan 41
3701 AS Zeist

t 030 276 68 17
m 06 53 54 23 95

[e edgar@vicinimedia.nl](mailto:edgar@vicinimedia.nl)
www.vicinimedia.nl

Beste lezer,

Ons is de gelegenheid geboden U te informeren over onze Italiaanse tijdschriften. Sinds september is een van onze distributeurs gestart met de import van 64 Italiaanse tijdschriften, waarvan 'n aantal nog niet eerder in Nederland is verschenen.

De volgende titels hebben we de afgelopen weken binnen gekregen: Motosprint, Autosprint, Elle, Gente, Gioia, Marieclaire, Marieclaire maison, Vero, Top, Stop, Enigmistica auto definitiva, Enigmistica in, Enigmistica moderna, Settimana enigmistica, Calcio 2000, Elle decor, Guerin sportivo, Inmoto, Dipiú, Chi, Grazia, Velvet, Donna moderna, la Mia boutique, la Cucina Italiana, l'Arca, AD, Focus, Panorama, l'Espresso, Vogue Italia.

De komende maanden zullen er nog meer titels bij komen. Wij hopen U in onze zaak (vrijblijvend) te mogen ontmoeten.

Arrivederci!

Anja toussaint en Ron Notmeijer
Tijdschriftenhandel A t/m Z
Bisschop Hamerstraat 10
Nijmegen
Tel.024 3226145
Email;vanatotz@yellow-blue.nl
www.atmz-tijdschriften.nl

Publicaties en besprekingen: I LIBRI

(bijdrage van Rob Kamp)

BAJANI, ANDREA De Belofte € 18.95

Centrale thema's in het werk van Bajani en andere jonge Italiaanse schrijvers zijn trauma's van verlating, eenzaamheid en onbereikbaarheid. De hoofdpersoon Piero is een soort spons voor het lijden van de mensen om hem heen en heeft daarmee een opvallende overeenkomst met de Piero uit S.Veronesi's kalme chaos. Na vergeefse pogingen een gezin te stichten wordt Piero ,door zijn vriendin Sara verlaten met achterlating van een briefje. Je moeder heeft gebeld. Mario is dood. Met de vraag Mario? Mario is de vader van zijn moeder, die in W.O.II in Rusland heeft gevochten en na terugkeer een groot stempel op het leven van zijn dochter heeft gedrukt. Piero gaat op zoek naar het leven van deze voor hem wat onbekende grootvader. Op zijn zoektocht komt hij in contact met Olmo ,een andere Rusland veteraan, die helemaal in die wereld leeft. Door zijn gesprekken met Olmo weet Piero zijn moeder weer herinneringen aan haar vader terug te geven. Piero gaat ook nog naar Rusland en bij terugkomst merkt hij dat Sara een kind verwacht van een ander. Het hoogtepunt van het eigenlijke verhaal ligt aan het begin van het boek waar Bajani een tragedie van ongewilde kinderloosheid op onvergetelijke wijze neerzet.

[Met dank aan de recensie in Trouw van 24 september]

CIBRARIO ,BENEDETTA ; SOTTO CIELI NONCURANTI.

Matilde is 12 en kan niet bij elkaar passende handschoenen niet uitstaan en houdt er kleine bizarre rituelen op na om de realiteit een plaats, een orde te geven. Het is december in Turijn, donker en vol sneeuw. Vlak voor de kerst wordt de vader van Matilde, de magistraat Giovanni Corrias, gevraagd de dood van een meisje te onderzoeken. Als hij zijn eerste bevindingen heeft opgedaan wordt zijn vrouw door een auto aangereden.

CORTI ,Eugenio ; Het Rode Paard.

Oorspronkelijk verschenen in 1983 vertelt deze roman van 1400 pagina's over een aantal Italiaanse families uit het Noorden. Hun studerende zoons worden in 1941 opgeroepen voor de Italiaanse deelname aan de Duitse inval in Rusland. De roman probeert duidelijk te maken wat voor ontberingen de soldaten daar ondervonden, verbijstering, verdriet, maar ook de kracht van het geloof en de liefde in de bitterste omstandigheden.

DICKIE ,J. Bloedbroeders. DE opkomst van de Italiaanse Maffia € 24.95

Eerder schreef Dickie het boek Cosa Nostra over de Siciliaanse Maffia, dat zeer goed ontvangen werd.

GALIMBERTI ,U. Mythen van deze tijd. De mens in het tijdperk van vooruitgang en techniek De huidige mens is gevangen door begrippen als marktdenken, nieuwe technologie, jeugd en intelligentie. De auteur noemt dat mythen, die de ziel van de moderne mens ziek maken en een gevoel van onbehagen voortbrengen.

MELANDRI ,FRANCESCA ; Eva slaapt € 19.90

Debuutroman ,die zich afspeelt tegen de achtergrond van Zuid Tirol.

RICCARELLI ,U ; La Repubblica di un giorno

In november 1848 vlucht Paus Pius IX naar Gaeta als in Rome een triumviraat regeert. Mazzini, Saffi en Armellini willen een grondwet opstellen met de idealen en de wetten voor een verenigd Italië. Aan de poort wacht het Franse leger om de stad terug aan de Paus te geven. Uit heel het land komen allerlei militanten om de stad te verdedigen. Het verhaal wordt verteld aan de hand van drie personen, die nauwelijks terug zijn uit Milaan waar zij de Cinque Giornate hebben beleefd. Ranieri; een dromer en aanhanger van Mazzini Aurelio; impulsief, die zich bij Garibaldi zal aansluiten Christina; een sociaal bewogen aristocrate.

Overige nieuwe publicaties:

ARCHEOLOGIE MAGAZINE - 2011 - nr. 04

Toebosch, Th., *De Romeinse wijk EUR. Van 'fascistisch' naar 'rationalistisch'*.

HISTORISCH NIEUWSBLAD – 2011 - juli-augustus

Meijer, F., *Twee Friezen in Rome*

Bavel, T.J. van, *Sint-Augustinus*. Mercatorfonds, van € 65,00 voor € 25,00. Premisla – Amsterdam – tel. 020 6624266.

Jurg, W., *De vierde eeuw*. Damon, € 29,90 [over de beslissende strijd tussen heidenen en christenen in het Romeinse Rijk].
Aankondiging in *Pas Verschenen Non-Fictie* in: *de Volkskrant*, 27 aug., blz. 7.

(AR) Hooff, A. van, *Hoe Nijmegen Maastricht aftroefde* [wat is de oudste stad?]

in:

Historisch Nieuwsblad, juli-augustus 2011, blz. 44-51.

(AR) Meijer, F., *Twee Friezen in Rome* [Verritus en Malorix in Tacitus' *Annales*] in:

Historisch Nieuwsblad, juli-augustus 2011, blz. 36-43.

Ramsj bij boekhandel Roelants

Misschien komt u wel net terug uit Toscane en bent u bezig met het inplakken van uw fotokiekjes? Nou, stop daar maar mee dan. Voor € 49,95 mag u dit kunstwerk meenemen: ["Tuscany" van Massimo Listri](#).

Massimo Listri fotografeert Toscane alsof u er weer bent. Landschappen, architectuur, fresco's, tuinen en kunstwerken. Het boek is uitgegeven door Rizzoli New York en daar doen ze niet kinderachtig: 4,3 Kilo schoon aan de haak. Weinig tekst dus veel plaats voor prachtige foto's. Struinend op het internet kom ik deze prachtige gebonden uitgave herhaaldelijk tegen, maar nergens onder de € 100,00. Wij hebben ze op voorraad voor € 49,95, komt dat zien!

Boekhandel Roelants Nijmegen.

Van Broeckhuysenstraat 34. Tel: 024-3221734

Mariënborg 38-39. Tel: 024-3603429

roelants@roelants.nl / www.roelants.nl

Notizie dall'Italia

(bijdrage van Rob Kamp)

Rob heeft een interessant artikel uit de Corriere della Sera vertaald.

LATEN WE ONZE KINDEREN WAT HELPEN

DARIO DI VICO

De Italiaanse familie is een vreemd dier, solidair en egoïstisch tegelijkertijd. Het is bovendien een formidabel controlerend en beschermend netwerk dat in staat is het fenomeen van de alleenstaande moeder, de gesel van alle Noord-Europese landen, statistisch irrelevant te maken en dat een andere keten van ernstige verstoring voortbrengt :dat van de arme kinderen.

Op een uitsluitend economisch niveau fungeert de familie als sociale verzekeringsbank die het jongeren met tijdelijk werk of zonder werk in staat stelt tot hun 35e of later bij hun ouders te blijven wonen, van de essentiële zaken gebruik te blijven maken en een goed leven te leiden met inachtneming van een moderne opvatting van privacy. Maar eigenlijk is de achtergrond van de meeste van onze families dat deze slechts één kostwinner hebben en gebaseerd zijn op genereus welzijn voor grootouders en vaders, maar streng voor de kinderen. Het is een voorwaarde geworden, die de groei belemmert en gebrek aan activiteit laat voortbestaan en in zekere zin de geest van de jongere generatie om te ondernemen ondermijnt en de glans en verandering van de gehele sociale samenhang wegneemt. Als er ieder jaar 173.000 Italianen met pensioen blijven gaan met een gemiddelde leeftijd van 58 jaar is het duidelijk dat het geld voor het pensioen een excessieve aderlating is op de voorzieningen en deze wegneemt van andere zaken. Ze zouden kunnen dienen om het werk voor vrouwen te stimuleren en om jongeren te helpen uit huis te

komen.

Het Italiaans Nationaal Product zal niet plotsklaps stijgen door een politiek, die niet de juiste recepten heeft en alleen met het winnen van de eigen verkiezing bezig is. De structuren van de maatschappij zijn verouderd en hebben de neiging de fouten uit het verleden te herhalen. Dat geldt ook voor de familieband, die een "geleide liberalisatie" nodig heeft, een route die de samenhang en solidariteit bewaart [in onze ziekenhuizen worden patiënten omringd door familieleden, terwijl in het noorden ze angstig alleen blijven], maar tegelijk de energie van de vrouw en kinderen losmaakt. Laten we ons land deze stimulans van onderaf teruggeven, die nu zo opzienbarend ontbreekt. De eerste onvermijdelijke stap om de Italiaanse maatschappij weer vloeiend en mobiel te maken bestaat eruit zo snel mogelijk de pensioenhervorming door te voeren. Het is duidelijk dat tot 2014 de verkregen besparingen dienen om een gedwongen sanering door te voeren. Als deze maatregelen zijn doorgevoerd, zou dit de efficiëntie van onze sociale voorzieningen verbeteren. Nu gaat het overhevelen van inkomsten van grootvader/vader op zoon/kleinzoon via de familieband en wordt losgekoppeld van persoonlijke autonomie en economische ontwikkeling. Maar het zou beter gebruikt kunnen worden om daar een hele reeks van maatregelen van te financieren die voorzien in het bereikbaar worden van sociale woningen voor jongeren, opleidingsplaatsen om te studeren en om de huur te kunnen betalen. In wezen blijft het doel een organische hervorming van de sociale voorzieningen om de negatieve gevolgen van het tijdelijk contract kleiner te maken en de arbeidsmarkt meer te laten doorstromen. Maar een oplettende en vooruitziende politiek kan niets doen als de maatschappij zijn angsten en zijn luiheden niet van zich afschudt. Dus raden wij de vaders aan bij de keuze van scholen voor hun kinderen niet alleen naar de lycea te wijzen uit conformisme. Laten we ze aansporen minder egoïstisch te zijn en af te zien van de plaatsen die een pensioen opleveren en vooral laten wij ze uitnodigen het volle vertrouwen te tonen in de autonomie en de verantwoordelijkheid van de jongeren. Ten koste van ze buiten het historische centrum te sturen om te wonen.

Toepasselijke literatuur [volgens Trouw] Ammaniti ,N. *'Ik ben niet bang'* en *'Jij en ik'*; Veronesi,S., *Kalme Chaos*; Mazzucco ,M., *Een volmaakte dag*.

Nieuwtjes:

Ötzi

Italiaanse onderzoekers hebben vastgesteld dat in de maag van Ötzi resten van graan en vlees zitten. Uit de mate van vertering leiden de onderzoekers af dat Ötzi twee uur voor zijn dood nog een goede maaltijd heeft gehad. Op basis van DNA-onderzoek blijkt het vlees berggeit te zijn. Amsterdams onderzoek van Willy Groenman-van Waateringe wees uit dat Ötzi berkenbast (hopbeuk) als medicijn gebruikt. Hopbeuk helpt de bloedopbouw, verzacht kiespijn, is een probaat hulpmiddel tegen diaree en voorkomt hoogteziekte.

Ötzi blijft voor nieuws zorgen in: *Archeologie Magazine*, 2011, nr. 04, blz. 45.

Marco Polo

In 1995 werd door Frances Wood, hoofd van de Chinese sectie van de Britse nationale bibliotheek, voor het eerst betwijfeld of Marco Polo ooit voorbij de Zwarte Zee is geweest. Die twijfel is nu versterkt door de Italiaanse archeoloog Danielle Petrella, betrokken bij opgravingen in Japan. Zij constateert dat Polo in zijn *Beschrijving van de wereld* zich zeven jaar vergist in de beschrijving van een door een tyfoon overvallen Koreaans leger. Tevens geeft ze aan dat Polo's beschrijving van Mongoolse schepen (een schip met vijf masten) niet overeenkomt met schepen, die nu opgegraven worden in Japan met drie masten. Zo is de idee versterkt dat Polo niet verder is gekomen dan de Zwarte Zee en de rest van zijn reisverslag baseerde op verhalen van handelaren.

Italiaanse archeologen: 'Marco Polo is nooit in China geweest' in: *de Volkskrant*, 11 aug., blz. 12.

Mona Lisa, 1503-1506

Het portret dat Leonardo da Vinci tussen 1503 en 1506 van Lisa Gherardini maakte, de *Mona Lisa*, werd op 22 augustus 1911 gestolen uit het Louvre. Twee jaar bleef het schilderij onvindbaar. Toen werd de dief, Vincenzo Perugia, die vond dat het schilderij in Italië hoorde, opgepakt bij een poging het schilderij te verkopen aan het Uffizi-museum in Florence. Reden voor Janneke de Jonge voor het *Dagblad van het Noorden* om een infographic te maken over Leonardo da Vinci en de *Mona Lisa*.

Jonge, J. de, *Geschiedenis van de Mona Lisa* in: *Dagblad van het Noorden*, 22 aug., blz. 10.

Josquin de Prez (ca. 1450-1521)

Josquin de Prez, geboren in de omgeving van Lille, wordt met zijn paar honderd hooggewaardeerde muziekstukken beschouwd als de belangrijkste componist van zijn tijd. Hij trok langs de hoven, die tijdens de Renaissance de toon aangaven. Hij zong – o.m. voor de familie Sforza in Milaan en in pauselijke koren – en componeerde, vooral gezangen, wereldlijk en religieus in de polyfone stijl van zijn tijd. Musicologen van de Universiteit van Utrecht hebben in het kader van het project *The other Josquin* veertig religieuze werken, die mogelijk van Josquin, zijn ‘vertaald’ naar moderne muziek. Deze zogenaamde verrijkte publicaties (de originele notatie en een vertaling naar een moderne schrijfwijze) staan op de site mme.org/database/projects/14.

Dekkers, G., *Zoeken naar de valse noot in het oeuvre van Josquin de Prez in: de Volkskrant, 16 juli, blz. 33.*

Enkele tentoonstellingen:

Ötzi – Sudtiroler Archäologiemuseum – Bozen – t.e.m. 15 jan. 2012.
Aankondiging in het Tentoonstellingsoverzicht in *Archeologie magazine*, 2011, nr. 01, blz. 62.

Gefährliches Pflaster. Kriminalität im Römischen Reich – LVR-Römer Museum – Xanten (Duitsland) – t.e.m. 12 feb. 2012. Zie ook www.apx/lvr.de. Bespreking *Misdaad in het Romeinse Rijk* in: *Archeologie Magazine*, 2011, nr. 03, blz. 11.

Etrusken. Vrouwen van Aanzien, Mannen met Macht – Allard Pierson Museum – Amsterdam en Rijksmuseum van Oudheden - Leiden – van 14 okt. 2011 t/m 18 maart 2012

Aankondiging in *Tentoonstellingen* in: *Archeologie Magazine*, 2011, nr. 04, blz. 59.

Lezingen bij de tentoonstelling *Etrusken* in het Rijksmuseum van Oudheden:

. 8 nov.: Tanja van der Zon over *Vrouwen van Aanzien*

. 13 dec. René van Beek over *Mannen met macht*.

Info: www.rmo.nl.

Ixea, je Romeinse warenhuis – Limburgs Museum – Venlo – t/m 1 juni 2012.

Bespreking door Adinda Akkermans *Meubels van Ikea, maar dan op z'n Romeins* in: *NRC Handelsblad*, 1 april, blz. 22-23.

Bespreking door Leo Verhart en Gemma Jansen *Ikea, je Romeinse woonwarenhuis. Meer dan potten en pannen* in: *Archeologie Magazine*, 2011, nr. 02, blz. 18-20.

Bespreking door Bianca Stigter *Massaproductie uit de Romeinse oudheid* in: *NRC Handelsblad*, 26 mei, blz. 2 [Cultureel Supplement].

Leonardo, schilder aan het Milanese hof – National Gallery – London – van 9 nov. t/m 5 feb. Zie ook www.nationalgallery.org.uk. [negen schilderijen en ruim zestig tekeningen uit de periode 1482-1499].

Bespreking Titia Ketelaar *Mooier dan de Mona Lisa* in: *NRC Handelsblad*, 25 aug., blz. 4-5.

Bespreking Wieteke van Zeil *Leonardo da Vinci in Londen* in: *de Volkskrant*, 26 aug., blz. V 22 – V 23.

Via Dante Kleve ontvangen:

„Die Salier – Macht im Wandel

noch bis 30. Oktober 2011 Historisches Museum der Pfalz Speyer

„Macht des Wortes – Benediktinisches Mönchtum im Spiegel Europas“

noch bis 30. Dezember 2011 Kloster Dalheim

Ausstellung „Vasari 500“ Italienische Meisterzeichnungen von Leonardo, Raffael & Co
vom 19. August bis 20. November 2011 Wallraf-Richartz-Museum Köln

„Jannis Kounellis“

vom 11. September 2011 bis 29. Januar 2012 Museum Kurhaus Kleve

„A Romantic View – Ein romantischer Blick. Die Sammlung Rademakers“

vom 25. September 2011 bis 29. Januar 2012 B.C. Koekkoek-Haus Kleve

Hebt u zelf nieuws? Let het ons weten! Stuur een mail naar H.Kurstjens@HCCnet.nl

Zie ook onze website: www.Dantenijmegen.nl